

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Γιώργος Τσάρας

Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης:
Ρόλος και προοπτικές

■ ΑΝΝΗ ΚΑΡΟΛΙΔΟΥ

Η απόκτηση της ΥΦΑΝΕΤ, αποτελεί τον τρίτο μεγάλο σταθμό στην ολιγόχρονη πορεία του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, μετά την ίδρυσή του το 1997 και την απόκτηση της Συλλογής Κωστάκη.

Για το Μουσείο που, με το Εικαστικό Πανόραμα, τη 1η Μπιενάλε Θεσσαλονίκης και τις τόσες πρωτοβουλίες, απελευθερώνει μία εντυπωσιακή δημιουργική δυναμική, η απόκτηση της ΥΦΑΝΕΤ ανοίγει πλέον άλλες προοπτικές ανάπτυξης για τα επόμενα χρόνια.

Για το σήμερα και το αύριο του ΚΜΣΤ και την προσπάθεια επαναπροσδιορισμού του ρόλου του, μίλησε στο «Τ» ο πρόεδρος του, γλύπτης και λέκτορας στο Εργαστήριο Γλυπτικής των Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Α.Π.Θ., Γιώργος Τσάρας.

■ **Με την απόκτηση της ΥΦΑΝΕΤ ποιες δυνατότητες δημιουργούνται για το Κ.Μ.Σ.Τ.;**

«Το συγκρότημα της ΥΦΑΝΕΤ αγοράσθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού, με σκοπό το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης να αποκτήσει πλέον δική του μόνιμη στέγη. Μαζί με το Μουσείο, αποκτούν στέγη και το Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης, το Μουσείο Φωτογραφίας και το Μουσείο Design, που υπάγονται σε αυτό.

Εν όψει εγκατάστασης στην ΥΦΑΝΕΤ, θα μελετήσουμε όχι μόνο την αξιοποίηση των χώρων για τις δραστηριότητες όλων των οργανικών Τμημάτων μας, αλλά και το θέμα της διοικητικής οργάνωσης. Θα επεξεργασθούμε εισήγηση που θα υποβάλλουμε στο Υπουργείο.

Η απόκτηση του συγκροτήματος της ΥΦΑΝΕΤ, για το Μουσείο μας, για ένα μουσείο κρατικό, σύγχρονης τέχνης, παίζει πολύ σημαντικό ρόλο, σε πολλά επίπεδα.

Πρώτα απ' όλα, έχουμε τη συλλογή Κωστάκη, που είναι η μεγαλύτερη συλλογή ρωσικής πρωτοπορίας παγκοσμίως και η οποία αποτελεί διαβατήριο επικοινωνίας και συνεργασίας του Μουσείου με το εξωτερικό. Αυτό ταυτόχρονα, πέρα από το ότι αναδεικνύει ένα Μουσείο ελληνικό στο διεθνή χώρο, του δίνει τη δυνατότητα, μέσα από συνεργασίες, να βοηθήσει στην ανάδειξη των σύγχρονων Ελλήνων καλλιτεχνών.

Στο χώρο που φιλοξενούμαστε, στη Μονή Λαζαριστών, δεν μπορούμε να αναπτυχούμε όσο θέλουμε. Τα μέσα που σήμε-

ρα χρησιμοποιούνται στη τέχνη απαιτούν άλλους χώρους, μεγάλους, αλλά και χώρους που ταυτόχρονα μπορούν να επαναδιαμορφώνονται, να ξανασχεδιάζονται. Οι χώροι αυτοί θα επιτρέψουν να εκθέτουμε και έργα της συλλογής Κωστάκη. Θα μπορέσουμε όμως να έχουμε συνεργασίες και με συλλέκτες, έτσι ώστε να ανανεώνονται τα έργα που θα εκτίθενται».

■ **Για την ανάδειξη του έργου των νέων Ελλήνων καλλιτεχνών τι κάνει το ΚΜΣΤ;**

«Η νέα διοίκηση του Μουσείου ήδη έχει προχωρήσει σε πολλά. Έχει θεσμοθετήσει το 'Εικαστικό Πανόραμα', μία ετήσια εκδήλωση που αφορά στις εκθέσεις που γίνονται κάθε χρόνο στην Ελλάδα και μπορεί έτσι κανείς να γνωρίζει την ελληνική καλλιτεχνική 'παραγωγή'. Φανταστείτε ότι η περυσινή διοργάνωση είχε περίπου 600 εκθέσεις και 1.700 καλλιτέχνες.

Επιδιώξαμε να δοθεί μία άλλη διάσταση στη δραστηριότητα του Μουσείου, μέσα από διάφορες δράσεις. Ήταν οι εκθέσεις, το site που κάναμε, οι εκδόσεις βιβλίων τέχνης, οι συναντήσεις καλλιτεχνών. Επιπλέον διοργανώσαμε δύο συνέδρια, εκπαιδευτικά προγράμματα, βγάλαμε ένα dvd με το σύνολο της δουλειάς που συγκεντρώσαμε, το οποίο και διαθέσαμε στο εξωτερικό.

Ουσιαστικά εμείς επαναπροσδιορίζουμε το ρόλο μας σαν Κρατικό Μουσείο. Ο ρόλος ενός τέτοιου Μουσείου, δεν είναι μόνο εκθεσιακός, αλλά και εκπαιδευτικός, γιατί ένα Κρατικό και μάλιστα Σύγχρονο Μουσείο, οφείλει να συμπορεύεται με τη ζώσα κοινωνία και τέχνη. Γι' αυτό και προτείνουμε νέες λύσεις που δε θα αφορούν μόνο τους επισκέπτες του Μουσείου, αλλά και τα παιδιά όλων των σχολείων. Γι' αυτό και κάνουμε προγράμματα – μέσα στα πλαίσια της Μπιενάλε Θεσσαλονίκης το πρώτο – όπου εμείς θα πηγαίνουμε στα σχολεία. Το Μουσείο λοιπόν πάει στο Σχολείο».

■ **Πόροι και ανθρώπινο δυναμικό υπάρχουν για την υλοποίηση αυτών των φιλόδοξων δραστηριοτήτων;**

«Αποδείχθηκε πως υπάρχουν. Τώρα οργανώνονται οι λειτουργίες του Μουσείου. Οργανώνουμε τη βιβλιοθήκη μας. Είναι το θέμα της συντήρησης της συλλογής Κωστάκη. Εμείς επιχειρήσαμε έναν εξορθολογισμό στην επιλογή των δαπανών του Μουσείου που απέδωσε πάρα πολύ και μπορέσαμε να κάνουμε όλες τις δραστηριότητες και ενέργειες που αναφέρθηκα.

Επιλέξαμε να χρηματοδοτήσουμε τις δράσεις που προβάλλουν την σύγχρονη ελληνική τέχνη».

■ **Το Μουσείο σε αυτά τα λίγα χρόνια λειτουργίας του, πιστεύετε ότι έχει γίνει γνωστό, έχει έρθει κοντά στο κόσμο;**

«Οι εικαστικές τέχνες πιστεύω ότι έχουν απαιτήσεις από το κοινό. Όμως σήμερα, η εικόνα, έτσι όπως προβάλλεται, συνεχόμενη, εύκολη και με πολύ χαμηλό ποιοτικό επίπεδο, λειτουργεί εις βάρος των μουσείων, γιατί αυτά προτείνουν μία άλλου είδους ποιότητα, που είναι εκ διαμέτρου αντίθετη με την ποιότητα της τηλεόρασης, της διαφήμισης. Το Μουσείο είναι έξω από την αισθητική της τηλεόρασης και έχει απαιτήσεις από το θεατή, αυτό δεν θέτει το μουσείο ως πρώτη επιλογή.

Ωστόσο πιστεύω ότι εμείς βρισκόμαστε σε καλό δρόμο. Σε παράδειγμα θα έφερνα τη δημοσιότητα που απέκτησαν οι δράσεις του Μουσείου, άρα και αυτό το ίδιο και μάλιστα πανελλαδικά. Ότι διοργανώσαμε βρήκε πολύ καλή ανταπόκριση.

Φυσικά, το ουσιαστικό είναι ότι νοιώθουμε ότι ο κόσμος ασχολείται με αυτό που του παρουσιάζουμε. Να έρθει ο κόσμος κοντά στη τέχνη. Το ζήτημα είναι να νοιώθει κανείς, ότι χρειάζεται τη τέχνη, στο σπίτι του, στο χώρο του, ένα πίνακα και ας είναι και reproduction και ας είναι και αφίσα. Να μπει κανείς στη διαδικασία επιλογής αυτού του έργου, που τον συγκινεί, που μορφαίνει το χώρο του, που το θέλει στο σπίτι του».

■ **Θεωρείτε ότι καλλιτεχνικά, αισθητικά, η διαφήμιση και η τηλεόραση δεν έχουν να επιδείξουν καλά δείγματα δουλειάς;**

«Έχει διαφημίσεις εξαιρετικές, υψηλής αισθητικής που θέτουν και ζητήματα κοινωνικά στο θεατή, αλλά γενικά θα έλεγα ότι στο μεγαλύτερο μέρος της η διαφημιστική παραγωγή είναι πολύ χαμηλής ποιότητας.

Δυστυχώς και γύρω μας, στο δημόσιο χώρο, υπάρχει πολύ λίγη και όχι καλής ποιότητας τέχνη. Επειδή είμαι γλύπτης θα πω ότι η χώρα μας έχει πολύ λίγη γλυπτική. Ας πάρουμε τους υπαίθριους χώρους και, δεν είμαι εναντίον της μνημειακής γλυπτικής, θα δούμε ότι σχεδόν απουσιάζει η σύγχρονη γλυπτική. Όμως αν η γλυπτική δεν είναι ανεπτυγμένη στη πόλη, ο κόσμος δε μπορεί να εξοικειωθεί.

Η παρατήρησή μου δεν αφορά μόνο φορείς, αλλά και τους ιδιώτες. Πόσοι αρχιτέκτονες έχουν αποφασίσει, ότι με μια ιδιαίτερη ει-

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ημερίδα, Αθήνα 24 Φεβρουαρίου 2007

καστική παρέμβαση, είτε στην πρόσοψη, είτε στον περιβάλλοντα χώρο ενός κτιρίου, μπορούν αυτομάτως να του δώσουν μία ιδιαίτερη ταυτότητα; Κι ενώ παλιότερα το αρχιτεκτόνημα πάντα σχεδιαζόταν με τα εικαστικά, είτε ζωγραφική ήταν, είτε γλυπτική, είτε κεραμική, σήμερα βλέπουμε ότι δεν υπάρχει, αν και δεν είναι θέμα κόστους. Αμφιβάλλω μάλιστα αν εφαρμόζεται η απόφαση, το 1% των δημοσίων κτιρίων να δίνεται για εικαστική παρέμβαση».

■ Πώς κρίνετε το επίπεδο της σύγχρονης ελληνικής εικαστικής τέχνης;

«Έχουμε πολύ πλούσια εικαστική ζωή, σε ποσότητα και ποιότητα, γι' αυτό κάναμε και το Εικαστικό Πανόραμα. Αυτή τη δραστηριότητα μπορούν να τη γνωρίσουν πλέον οι Έλληνες αλλά και οι ξένοι, καθώς δημιουργούμε σιγά – σιγά, μέσα από sites, μία τράπεζα πληροφοριών με χρονική συνέχεια. Σε λίγο διάστημα θα δημιουργήσουμε και ένα νέο site, το Art Editions, προκειμένου να υπάρχει πληροφόρηση».

■ Η αγορά έργων τέχνης – τα Μουσεία, οι ίδιοι φορείς καλλιτεχνίας, οι ιδιώτες – μπορούν να στηρίξουν τη σύγχρονη ελληνική καλλιτεχνική δημιουργία;

«Δεν είναι εύκολο να ζήσει σήμερα στην Ελλάδα ένας καλλιτέχνης. Για τους γλύπτες ειδικά είναι πάρα πολύ δύσκολο, ίσως λιγότερο για τους ζωγράφους. Το πρόβλημα της επιβίωσης των καλλιτεχνών θα οξυνθεί, αν κρίνουμε από το μεγάλο αριθμό ζωγράφων που έχουμε και που θα αυξηθεί, με τις Σχολές που λειτουργούν και με το δεδομένο ότι το αγοραστικό κοινό βρίσκεται κυρίως σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Πόσες όμως γκαλερί υπάρχουν και πόσες εκθέσεις έργων μπορούν να γίνουν;

Κι' εδώ το Μουσείο θα πρέπει να παρέμβει, αναδεικνύοντας την αναγκαιότητα του να υπάρχει η τέχνη στη ζωή μας.

Προσπαθούμε να φέρουμε την Τέχνη κοντά στον κόσμο. Η Θεσσαλονίκη για πρώτη φορά αποκτά Μπιενάλε (Μάιος- Σεπτέμβριος 2007), πολύ σημαντική πρωτοβουλία καθώς πρόκειται για ένα θεσμό που υπάρχει σε 67 πόλεις στο κόσμο. Φορέας της Μπιενάλε Θεσσαλονίκης είναι το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης. Η Μπιενάλε θα φέρει καλλιτέχνες από όλο τον κόσμο, θα φέρει συνεργασίες, θα προβάλλει τους Έλληνες καλλιτέχνες.

Επιτέλους η πόλη μας αποκτάει μία διεθνή έκθεση όπως η Μπιενάλε, αποκτά το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στην ΥΦΑΝΕΤ, εξελίξεις πολύ σημαντικές για τη χώρα μας.

Επίσης, για το 2008, θέλουμε να διοργανώσουμε μία Διεθνή Συνάντηση Σχολών Καλών Τεχνών. Έξι Σχολές της Ανατολής – από Ιαπωνία, Κίνα, Κορέα, Ινδίες- θα συναντούν έξι Σχολές της Δύσης- από Ισπανία, Αγγλία, Γερμανία, Ιταλία, Ρωσία και τις δύο Ελληνικές. Τέτοια διοργάνωση δεν έχει γίνει προηγουμένα, οπότε ελπίζουμε ένα πολύ ενδιαφέρον αποτέλεσμα για τα εικαστικά πράγματα.»

■ Τι περιμένετε από τη Μπιενάλε της Θεσσαλονίκης;

«Πιστεύω ότι η συμμετοχή της δικής μας διευθύντριας, της κας Τσαντσάνογλου, αλλά και η συνεργασία με την ιστορική τέχνη Κατρίν Νταβίντ και τον οργανωτή εκθέσεων και συγγραφέα βιβλίων τέχνης Γιάν Έρικ Λούνστρομ, θα δώσει στο διεθνές καλλιτεχνικό στερέωμα ένα θετικό μήνυμα. Άλλωστε το θέμα της διοργάνωσης, το «Ετεροτοπίες» ανταποκρίνεται σε παγκόσμια ζητήματα.

Το σημαντικό με τη Μπιενάλε βεβαίως είναι, ότι κινητοποιεί και ενώνει όλη τη πόλη, καθώς συμμετέχουν όλα τα μουσεία της πόλης, οι Εφορίες, όλοι οι φορείς. Έχουμε και αρκετές προδιοργανώσεις, ώστε να ενημερωθεί το κοινό, ελληνικό και ξένο. Θα τρέξουμε για την προβολή και σκοπεύουμε στο τέλος να κάνουμε και ένα αυστηρό και δίκαιο απολογισμό της διοργάνωσης».

■ Ποιος, κατά τη γνώμη σας, είναι ο αποφασιστικότερος παράγοντας στην ανάπτυξη ενός Μουσείου;

«Η ανάπτυξη του Μουσείου, συνολικά, εξαρτάται από την έμπνευση και τη γενναιότητα που έχει κανείς απέναντι στα πράγματα, όπως και από τη διάθεση να αξιοποιήσει το ανθρώπινο δυναμικό του. Νομίζουμε ότι σε αυτό τον τελευταίο ενάμισι χρόνο το Μουσείο έχει αλλάξει πολύ στη φιλοσοφία του και τον τρόπο λειτουργίας του».

Σε συνέχεια της διακήρυξης για την αρχιτεκτονική ποιότητα που υιοθέτησε η ΕΕ (2001) και στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Φόρουμ Ευρωπαϊκών πολιτικών για την Αρχιτεκτονική στο οποίο συμμετέχει ο ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, οι ευρωπαϊκές χώρες συντάσσουν ή παρουσιάζουν / βελτιώνουν τις υπάρχουσες, εθνικές πολιτικές τους για την αρχιτεκτονική. Με δεδομένη την έλλειψη αντίστοιχων συγκροτημένων πολιτικών στην Ελλάδα και την απροθυμία των αρμοδίων κυβερνητικών φορέων να προχωρήσουν προς αυτή την κατεύθυνση, ο ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ αποφάσισε να αναλάβει πρωτοβουλία σύνταξης σχεδίου εθνικών πολιτικών για την αρχιτεκτονική στην Ελλάδα.

Η πρωτοβουλία θα αναπτυχθεί σε τέσσερις τουλάχιστον διαδοχικές φάσεις.

- Α' Φάση: καταγραφή και διερεύνηση του υπάρχοντος πλαισίου δράσης των αρχιτεκτονικών φορέων στην Ελλάδα, διατύπωση προτάσεων και ενημέρωση σχετικά με το περιεχόμενο αντίστοιχων πολιτικών στις ευρωπαϊκές χώρες.

- Β' Φάση: συγκρότηση επιτροπής που θα αναλάβει την σύνταξη του σχεδίου

- Γ' Φάση: δημόσια παρουσίαση και συζήτηση του σχεδίου ώστε να έχει την μεγαλύτερη δυνατή αποδοχή και μετά την οποία θα διαμορφωθεί το τελικό κείμενο

- Δ' Φάση: Παρουσίαση τελικού κειμένου με στόχο να υιοθετηθεί από τους εμπλεκόμενους φορείς και να αρχίσει η εφαρμογή του.

Με στόχο την υλοποίηση της Α' Φάσης της πρωτοβουλίας, ο ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ οργανώνει ημερίδα με θέμα Πολιτικές για την Αρχιτεκτονική και το Αστικό Περιβάλλον στην Ελλάδα και προσκαλεί φορείς που ενεργοποιούνται στον τομέα της αρχιτεκτονικής να συμμετάσχουν ως εισηγητές και να παρουσιάσουν τις προτάσεις τους σχετικά με τις παρακάτω ενδεικτικές περιοχές ανάπτυξης αρχιτεκτονικών πολιτικών στο πλαίσιο των κοινωνικών, πολιτιστικών και οικονομικών διαστάσεων της αρχιτεκτονικής δραστηριότητας:

- Αρχιτεκτονική παιδεία (εκπαίδευση αρχιτεκτόνων, ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση του ευρύτερου και του νεανικού κοινού, εκπαίδευση θεσμικών και κυβερνητικών φορέων, αρχιτεκτονική έρευνα).

- Πλαίσιο άσκησης αρχιτεκτονικής (νομοθεσία, επαγγελματικά δικαιώματα, αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί, επιτροπές αρχιτεκτονικού ελέγχου, μελέτες δημόσιου και ευρύτερου τομέα)

- Προβολή / προστασία / προώθηση αρχιτεκτονικού έργου.

Οργανωτική Επιτροπή: Πόλυ Γεωργακοπούλου, Στέφανος Ζαφειρόπουλος, Μαρία Θεοδώρου, Ράνια Κλουτσιώτη, Μαρία Κουρμπανά, Κώστας Μπελιμπασάκης, Θέμης Στρογγυλός
Πληροφορίες: (ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ), Τηλ. 210-3215146, Fax: 210-3215147, E-mail: sadas-pea@tee.gr, info@sadas-pea.gr, Website: www.sadas-pea.gr